

עין משפט
גַּר מִצוּחַ

כג:

חומר בקודש פרק שלישי הגיגה

יֵצֵא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו.
צפרק ר"ע (שבת 77 פד: ושם) עבד ק"ו ומה פכין קטנים שטהורים צוז כו' שאין להם תוך הראוי למגע בשר צוז טמאים צמת מפך שטמא צמדרכם אינו דין שטמא צמת והקשה הר"ר אצרהס מכל הכלים ליעבד ק"ו שאין צני מדרכ כדאמרין הכא עמוד ונעשה מלאכתנו טמאים צמת מפך כו' ועוד קשה לר"י ליעבד ק"ו מכלי חרס גדולים שטהורים אפי' פתומים צמדרכ הזז כדאיתא צפרק ר"ע (ג"ז עט) [דילוף מדכתבי (צמדגרי יט) וכל כלי פתוח אשר אין למיד פתיל עליו צטומאת מת משתעי קרש מפך כו' וי"ל ללא דמי דכל הכלים הא ללא מטמאו מדרכ לאו משום דכלי הן אלא משום דלאז צני מדרכ יניחו ללא שייך סס וכן כלי חרס גדולים דטהורים צמדרכ וטמאים צבשר טומאת הזז הם משום טומאת מת ושרץ [צמוך] רחמנא תליא דאיתקש לשק כל כלי עץ אצל טומאת מדרכ לאו מטעם תוך הוי אלא מטעם מיוחד לשיצה הלכך מפך שטמא מדרכ והוא דינו לא יטמא צמת כיון דלית ליה תוך אצל השתא עבדינן ק"ו מפכין קטנים שטהור צזה מנגע והיסט שיטנן צכלל גדולים ושייך ציה מטעם תוך והכא טהור מטעס גורת הכמוצ דכיון דלא שייך ציה מנגע בשר הזז גס מנגע שערו ומענינו לא שייך ציה ושוו אפי"ה הן לטומאת מת כגדולים כ"ש דמפך שיט שס גס טומאה דוז כגון מדרכ שטמא צמת ותו לא שייך לחלק שכן מיוחד לשיצה דהואיל ומחני צו יחוד ישיצה דלא לפכין קטנים מטעם תוך ואפי"ה יהו טמאים מדרכ הזז הוי הק"ו גמור הואיל ולית להו טומאת תוך דשייכא צבו. הר"י:

שאם נגע מבויר יום במקצתו.
הקשה הר"ר נסים גאון דמשמע הכא דמקדשו צכלי מדמחני צבו לרף ואילו צשיליה פרק

טרף צקליפ ציומא (77 מד: ושם) נתפזרו לו קצ גחלים מכצדן לאמה והיכי מכצדן הא מפסיד צקדש ומירך דצירושלמי דמכילתין מוקמי לה (י) צשל יום הכפורים ההיא דהכא וזה לשון ירושלמי ר' יוסי צר חנינא צבס ר' יוחנן מפני מה אומרים שירי מנחות מחצרתן ועל ענמן מפני שזוקקו לכליין ר' אחא אומר צבס ר"ל יודעים היו צשלי שרת מחצרתן מה צאלו להעיד על הסלתות על הצבונה ועל הקטורות ועל הגחלים ינחא סולת קטורת ולצונה גחלים מאי א"ר צון מפתר צגחלים של יוה"כ צבמה ססיה חותה היה מכנים אצל של כל יום לא כההיא דמתן נתפזר ממנו קצ גחלים מכצדו לאמה ומיהו הר"י היה מפרש הירושלמי הכי גחלים מאי כלומר למה פוסל את כולם כיון שיש הרצה שאינו לריך ומוקי לה צשל יוה"כ דהכל לריך וה"ה דמני לאזקמי צמתחה של כל יום אלא משום דלא פסיק ליה אי מתחה של כסף שחותה צה קדושה אי לא וכלי שרת מחצרתן משמע כל כלי שמכניסין דומיא דלצבונה וקטורת וכ"ת הא אמרינן צבמון דמדרבנן מיהא אפילו שאינו לריך לכלי כלי נמי מנרף איכא למימר היינו למ"ד צירוף דאורייתא אצל למ"ד צירוף דרבנן לא יועיל כלום והשתא דאחינן להכי גס מה שהקשה הרב ר' נסים יתכן דכלי אינו מנרף רק הראוי לו ומה שאין לריך לו צו ציום אין צצך כלום אס מפסידו ור"ת מתרך דכלי שרת אין מקדשין אלא לדעת אך קשה להר"ר אלחנן דפלוגתא היא שיליה לולב וערבה (סוכה 77 מט: ושם) וי"ל מקדשין ומיהו פ"ק דמנחות (77 ז.) וצבתודה הוא דלא אשכחן פלוגתא דתנאי וי"מ מחתה דכסף אינה קדושה כי אס אותה שמערה צה ונתפזרו לו קצ גחלים דמכצדן לאמה איירי צמתחה של כסף וקשה להר"ר אלחנן דהא מוצח מקדש את דבר הראוי לו ולא ידענא מאי תיוצתיה דהא מוריד גחלים מן המוצח לארץ פליגי צה רבי יוחנן ור"ל משמע דלא שייך צגחלים ראוי למוצח (י):

רחא דרבגן הוא. משמע הא לאו הכי הוי שייך שפיר צירוף דאורייתא מדלא קדייק רק מהוסוף ועוד מדקאמר ממאי דהאי צירוף מדרבנן אלמא דאית ליה דאורייתא וכן צפ"צ דפסחים (77 לה.) והצבר כל טהור יאכל בשר לרצות עמים ולצונה וכן צפ"צ דחולין (77 נו:.) אלא חיבת הקדש מכשרת דאורייתא מנגן כו' אלא מסיפא כל טהור יאכל בשר לרצות עמים ולצונה וצפרק כל הפסולים (וצמים 77 לה.) טמא שאכל קדש לפני זריקה חד אומר לוקה וחד אומר אינו לוקה אצל צטומאת בשר דצרי הכל לוקה דאמר קרא והבשר כו' ולצונה בשר למה לי לרצות אימורין כו' והא דקאמר צוצמים שיליה צ"ש (77 נו:.) והאמר מר והבשר מר לרצות עמים ולצונה ומשני דלפסול צעלמא התם מדאורייתא מיהא הוי פסול להקרצה ולא קאמר דהוי פסול אלא לאפוקי איכא דאמר התם לוקה וכי אומרים צפסחים (77 לה.) עמים ולצונה צני קצלת טומאה יניחו וכי אוכלין יניחו אלא מעלה דאורייתא מיהא הוי ומעלה דלאו אוכל הוא ושו' ליה אוכל וכן מייתי התם העריצ שמשו אוכל צתרומה כו' הביא כפרתו כו' והאי צצרה חוי אלא מעלה והתם דאורייתא הוא דהא צבערל (יצמות 77 עד:.) מפייק ליה מתקא דקאמר ג' קראי כתיבי והשתא משמע דלעולם הוי צירוף דאורייתא גצי עמים ולצונה וכי קאמר הש"ס צפרק הקומץ רצה (מנחות 77 כא.) יאלו עמים ולצונה שאין מקצלין טומאה י"ל דר"ל צלי הכשר אפי"ג דחיבת הקדש מכשרתו דאורייתא מ"מ לא פסיק ליה כיון דעצי חולין לא מקצלי טומאה דאורייתא אפי' צהכשר אי לא יתורא דקרא א"כ איכא למימר דלא מרבינן אלא צדיכשר וכי קאמר צפסחים (77 יט.) אלמא צירוף דרבנן דעדות דר"ע דרבנן אצל עמים ולצונה לעולם דאורייתא ולא כפרשיי דקאמר דדייק התם צירוף דגצי מעלות דרבנן ולר"ע דעמים ולצונה לאו צנות קבולי טומאה יניחו דאורייתא דלאו אוכל הוא לא יתכן כדפרשית צכלל הני שדיכתי וגס משמעות דשמעתין לא משמע הכי אלא דייק דצירוף דרבנן מהא דקמי רישא העיד רבי שמעון על אפר חטאת וכו' ואפר

עשאהו כטמא שרץ. לעולם צעלמא לא צעי הערב שמש ר"ל לכלים הנגמרים צטהרה ואפי"ה איכא היכירא לפי ששופרת של חטאת (ה) עשאן כאליו נגעו בשרך לענין מנין ראשון ושני הלכך אי לא דפרה נעשית צצובלי יום זו היתה לריכה הערב שמש: **אלא מעסה**.

דלא עשאהו אלא כטמא שרץ: **לא סטמא אדם**. דהא טמא שרץ לאו אצ הטומאה הוא ואינו מטמא אדם שלא מנינו טומאה לאדם וכלים הנוגעין צטמא שקיבל טומאה מאחרים תוך מטמא מת שנאמר והנפש הנוגעת חטמא עד הערב (צמדגרי יט:)

כטמא מת. כאליו נטמא צמת שטממא אדם: **לא חידשו דבר צפרה**. אפי"פ שעשו צה מעלות הרצה צצביל הזולז הזה שהיו מטמאין כהן השורפה לעשותו צבול יום לא חידשו צצגרות מעלותיה דבר שאינו מניו צשום מקום ולא כשאמרת שעשו צה כלים הנגמרין צטהרה כטמא מת הרי אין לך חדש גדול מזה: **שלא אמרו קורדוס מטמא מושב**. כלומר לא נתנו טומאה צפרה לכלי שאינו ראוי לטומאה כגון לומר קורדוס שאינו מיוחד לשיצה ואינו נעשה אצ הטומאה צמושצ הזז (ו) צפרה אצל צכלי הראוי לקבל טומאה חידשו צה לעשות שאינו נוגע צמת כנוגע צמת: **פרקצ**. חצי סאה: **אשר ישצ**. מדלא קרינן אשר ישצ למדנו שאינו מדבר אלא צאשר מיוחד לישצ שס תמיד: **הוסוף ר"ע כו'**. רישא קמי העיד ר"ש על אפר חטאת שנגע טמא צמקתו פסל את כולו:

לצונה וגחלים. אפי"ג דלאו אוכל יניחו חיבת הקדש מכשרתן לטומאה: **פסל אס כונו**. לפי שהכלי מנרפן יחד. והך עדות מדרבנן היא מדקמני רישא על אפר חטאת כו' וההיא ודאי על כרחך דרבנן היא דאי מקרא דר' חנין ליכא למילף אלא קדשי מוצח אצל אפר פרה לא:

לא מפקידו צקדש ומירך דצירושלמי דמכילתין מוקמי לה (י) צשל יום הכפורים ההיא דהכא וזה לשון ירושלמי ר' יוסי צר חנינא צבס ר' יוחנן מפני מה אומרים שירי מנחות מחצרתן ועל ענמן מפני שזוקקו לכליין ר' אחא אומר צבס ר"ל יודעים היו צשלי שרת מחצרתן מה צאלו להעיד על הסלתות על הצבונה ועל הקטורות ועל הגחלים ינחא סולת קטורת ולצונה גחלים מאי א"ר צון מפתר צגחלים של יוה"כ צבמה ססיה חותה היה מכנים אצל של כל יום לא כההיא דמתן נתפזר ממנו קצ גחלים מכצדו לאמה ומיהו הר"י היה מפרש הירושלמי הכי גחלים מאי כלומר למה פוסל את כולם כיון שיש הרצה שאינו לריך ומוקי לה צשל יוה"כ דהכל לריך וה"ה דמני לאזקמי צמתחה של כל יום אלא משום דלא פסיק ליה אי מתחה של כסף שחותה צה קדושה אי לא וכלי שרת מחצרתן משמע כל כלי שמכניסין דומיא דלצבונה וקטורת וכ"ת הא אמרינן צבמון דמדרבנן מיהא אפילו שאינו לריך לכלי כלי נמי מנרף איכא למימר היינו למ"ד צירוף דאורייתא אצל למ"ד צירוף דרבנן לא יועיל כלום והשתא דאחינן להכי גס מה שהקשה הרב ר' נסים יתכן דכלי אינו מנרף רק הראוי לו ומה שאין לריך לו צו ציום אין צצך כלום אס מפסידו ור"ת מתרך דכלי שרת אין מקדשין אלא לדעת אך קשה להר"ר אלחנן דפלוגתא היא שיליה לולב וערבה (סוכה 77 מט: ושם) וי"ל מקדשין ומיהו פ"ק דמנחות (77 ז.) וצבתודה הוא דלא אשכחן פלוגתא דתנאי וי"מ מחתה דכסף אינה קדושה כי אס אותה שמערה צה ונתפזרו לו קצ גחלים דמכצדן לאמה איירי צמתחה של כסף וקשה להר"ר אלחנן דהא מוצח מקדש את דבר הראוי לו ולא ידענא מאי תיוצתיה דהא מוריד גחלים מן המוצח לארץ פליגי צה רבי יוחנן ור"ל משמע דלא שייך צגחלים ראוי למוצח (י):

רחא דרבגן הוא. משמע הא לאו הכי הוי שייך שפיר צירוף דאורייתא מדלא קדייק רק מהוסוף ועוד מדקאמר ממאי דהאי צירוף מדרבנן אלמא דאית ליה דאורייתא וכן צפ"צ דפסחים (77 לה.) והצבר כל טהור יאכל בשר לרצות עמים ולצונה וכן צפ"צ דחולין (77 נו:.) אלא חיבת הקדש מכשרת דאורייתא מנגן כו' אלא מסיפא כל טהור יאכל בשר לרצות עמים ולצונה וצפרק כל הפסולים (וצמים 77 לה.) טמא שאכל קדש לפני זריקה חד אומר לוקה וחד אומר אינו לוקה אצל צטומאת בשר דצרי הכל לוקה דאמר קרא והבשר כו' ולצונה בשר למה לי לרצות אימורין כו' והא דקאמר צוצמים שיליה צ"ש (77 נו:.) והאמר מר והבשר מר לרצות עמים ולצונה ומשני דלפסול צעלמא התם מדאורייתא מיהא הוי פסול להקרצה ולא קאמר דהוי פסול אלא לאפוקי איכא דאמר התם לוקה וכי אומרים צפסחים (77 לה.) עמים ולצונה צני קצלת טומאה יניחו וכי אוכלין יניחו אלא מעלה דאורייתא מיהא הוי ומעלה דלאו אוכל הוא ושו' ליה אוכל וכן מייתי התם העריצ שמשו אוכל צתרומה כו' הביא כפרתו כו' והאי צצרה חוי אלא מעלה והתם דאורייתא הוא דהא צבערל (יצמות 77 עד:.) מפייק ליה מתקא דקאמר ג' קראי כתיבי והשתא משמע דלעולם הוי צירוף דאורייתא גצי עמים ולצונה וכי קאמר הש"ס צפרק הקומץ רצה (מנחות 77 כא.) יאלו עמים ולצונה שאין מקצלין טומאה י"ל דר"ל צלי הכשר אפי"ג דחיבת הקדש מכשרתו דאורייתא מ"מ לא פסיק ליה כיון דעצי חולין לא מקצלי טומאה דאורייתא אפי' צהכשר אי לא יתורא דקרא א"כ איכא למימר דלא מרבינן אלא צדיכשר וכי קאמר צפסחים (77 יט.) אלמא צירוף דרבנן דעדות דר"ע דרבנן אצל עמים ולצונה לעולם דאורייתא ולא כפרשיי דקאמר דדייק התם צירוף דגצי מעלות דרבנן ולר"ע דעמים ולצונה לאו צנות קבולי טומאה יניחו דאורייתא דלאו אוכל הוא לא יתכן כדפרשית צכלל הני שדיכתי וגס משמעות דשמעתין לא משמע הכי אלא דייק דצירוף דרבנן מהא דקמי רישא העיד רבי שמעון על אפר חטאת וכו' ואפר

חטאת

מסורת הש"ס

(א) שבת נט. גדה מט: (ב) [פסחים יט.], ג [עין מוספות מנחות ד. ד"ה שאין וכו' וד"ה צירוף דאורייתא], ד [פסחים עט יומא מה. יעדות פ"ח מ"א], ה [נחמה זו לא מלאמי וכן שאלמי מהבאב"ד מהרי" ז"ל], (ו) [וע' מוס' יומא מו: ד"ה כי פליגי].

תורה אור השלם

1. והיהש על הכלי אשר ישב עליו תוב יבסס בגדיו ורחץ בפמים וטמא עד הערב. יקרא טו 2. כף אחת עשרה ותב מלאה קטרת:

במדבר ז יד

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה עשאהו וכו' על חטאת עשאהו כאליו נגע בשרץ: (ב) ד"ה שלא אמרו וכו' צמוצח הזז שיהא טמא צפרה: (ג) ד"ה אשר ישב מדלא קרינן אשר ישב: (ד) חוב"ד"ה שאס וכו' דצירושלמי דמכילתין מוקמי לה ההוא דהכא בשל יום הכפורים וזה לשון ירושלמי:

מוסף רש"י

והיושב על הכלי. ה"ג לה צמי"כ וכל הכלי אשר ישב עליו, רישא קדיין וכל המשכב וגו', וכל כלי כלי משממ, ואפילו אין עשוי לשיצה (שבת טו). תרקב.מא סאה, פי' מרי וקב (שם). ת"ל כו' אשר ישב. מדלא כתיב גבי משכב אשר שכב וגבי מושב אשר ישב, וכמיז ישכב ישב, משמע שישכב עליו תמיד וישב עליו תמיד, צמיוחד לשיצה והשיצה, וגבי משכב נמי דריש ליה התם הוי, וכלל ספריים כתיב והיושב על הכלי אשר ישב עליו, וקרא אחר הוא, ומפרשסו אותו הסלמדיים מדכתבי היושב על הכלי אשר ישב עליו, שמי' ישיבות ריבה הכוונ, לנמדך דצמיוחד לשיצה קאמר, ולא היא, דשמי' ישיבות דקאמת טופא לריכי, כדמפרש התם יושב אפי"פ שלא נגע אלא ישב או מלה ולא נגע טמא דאצטרך למיכבב גבי זו שטימא כלי כשיצמו ואפי"פ שלא נגע, ואצטרך גבי טהור נמי שנטמא גס הוא יושבו עליו אפי"פ שלא נגע, וזהו צמי"כ לאו אהוא קרא קמי לה (שבת טו). מי שצמיוחד לשיצה. הוא דהו' אצ הטומאה, דכתיב וכבס בגדיו וגו' (נדח טו). כף אחת. כקטורת כתיב דקדוש הוא (פסחים יט.). הוסיף ר"ע צעדות (שם) והלבונה והגחלים. אפי"ג דלאו אוכלין יניחו חיבת הקודש מכשרתן ומשוי' להו אוכל צפ' כל שעה (שם). פסל את כולו. שו' היא מחמת עשרה מעלות שאמרו שהכלי מנרף כל מה צצחוטו להיות כאלו נגע צבולו (יומא מח.).